

Η διάρθρωση του Ε.Π.Σ.Λ. ακολουθεί, στις γενικές του γραμμές, τον ισχύοντα διαχωρισμό σε τρεις κύριες βαθμίδες: (προ)Δημοτική εκπαίδευση – Γυμνασιακή εκπαίδευση – Λυκειακή εκπαίδευση.

Το Γυμνάσιο είναι μέσος – και γι’ αυτό κρίσιμος – πυλώνας. Θα πρέπει να αξιοποιεί και τη γνώση που αποκτήθηκε στο Δημοτικό και να προετοιμάζει για το Λύκειο. Έτσι, η κατανομή της διδακτικής ύλης γίνεται και εδώ σε θεματικές ενότητες που συνεχίζουν ή και συμπληρώνουν τις αντίστοιχες του Δημοτικού. Το κέντρο βάρους, ωστόσο, ρίχνεται εξίσου και στη θεωρία, τον γραμματικό και γραμματολογικό «κώδικα» της λογοτεχνίας, γι’ αυτό η επιλογή των κειμένων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη της και αυτή την αναγκαιότητα.

Για τη θεματική διάρθρωση του μαθήματος της Λογοτεχνίας Β΄ Γυμνασίου προτείνονται οι ακόλουθες ενότητες:

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ

ΤΑΞΗ	ΘΕΜΑΤΙΚΗ ΟΡΓΑΝΩΣΗ ΤΗΣ ΥΛΗΣ		
	1	2	3
Β΄ ΓΜΝ.	Λογοτεχνία και Οικολογία	Το ταξίδι στη λογοτεχνία (κυριολεκτικά και μεταφορικά)	Ανθρώπινες σχέσεις – Ανθρώπινοι χαρακτήρες
<i>αντιστοίχιση με ΘΕΜ. ΑΞΟΝ.</i>	ΛΟΓ. & ΦΥΣΗ	ΛΟΓ. & ΤΑΞΙΔΙ	ΛΟΓ. & ΑΝΘΡ.ΣΧΕΣΕΙΣ
Ειδικοί Δείκτες επάρκειας:	<ul style="list-style-type: none"> • σύγχρονα περιβαλλοντικά προβλήματα & επιπτώσεις τους στις ζωές και σχέσεις των ανθρώπων, εν γένει στην ποιότητα ζωής • οικολογική ευαισθητοποίηση μέσα από την «πράσινη» λογοτεχνία (εξέταση λ.χ. της σχέσης του δημοτικού τραγουδιού, της λυρικής ποίησης, των (προ)ρομαντικών με τη Φύση, ή ακόμη, στη λογοτ. παράδοση των χαϊκού) 	<p>> εξέταση κειμένων της «ταξιδιωτικής» λογοτεχνίας (από διάφορες εποχές και συγγραφείς), για να φωτιστούν:</p> <ul style="list-style-type: none"> • παλαιοί και σύγχρονοι τρόποι μετακίνησης και σκοποί ταξιδιού • συνακόλουθες μεταβολές στην «κουλτούρα του ταξιδιού» & στη νοοτροπία του «ταξιδευτή» (ο τύπος του «τουρίστα» σε αντιδιαστολή με τον «περιηγητή»-παρατηρητή ζωής) • τα πολλαπλά «νοήματα» του ταξιδιού, συναρτώμενα με ατομικές περιέργειες (εξερεύνησης του κόσμου και του εαυτού) αλλά και κοινωνικές (επαγγελματικές, οικονομικές) ανάγκες «επιβίωσης» • η συμβολική-μεταφορική διάσταση του ταξιδιού ως «τόπου» αυτογνωσίας, μετουσίωσης της πραγματικότητας διά της 	<ul style="list-style-type: none"> • έμφαση στον σύγχρονο τρόπο ζωής και στα κοινωνικά προβλήματα • σύγκριση των ανθρώπινων σχέσεων σε διαφορετικά κοινωνικά περιβάλλοντα (π.χ. πόλη – επαρχία) • αντιπαραβολή στάσεων που διέπουν τις ανθρώπινες σχέσεις (φιλία, αλληλεγγύη, σεβασμός ρατσισμός, βία, καταπίεση αλλοτρίωση, μοναξιά)

		<p>φαντασίας (τι “βλέπει” το μάτι του ταξιδιώτη), πολιτισμικής «πραγματογνωσίας» (στερεότυπα, τρόποι ζωής, ιδεολογία: η «πολιτική» της περιγραφής) > πρόσφορη διαθεματική σύνδεση με τη Γλώσσα: αντιπαραβολή της ταξιδιωτικής λογοτεχνίας με τις συμβάσεις της περιγραφής και την εν γένει εργαλειακή χρήση του ταξιδιού ως «τόπου διακοπών» στη γλώσσα της διαφήμισης</p>	
--	--	---	--

Τα πυρηνικά κείμενα του Α΄ και Β΄ Τετραμήνου για τη Β΄ Γυμνασίου είναι τα ακόλουθα:

Α΄ Τετράμηνο

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ και ΟΙΚΟΛΟΓΙΑ

Η ΦΥΣΗ ΣΤΗ ΝΕΟΤΕΡΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Το ελληνικό – μεσογειακό τοπίο

- Κωστής Παλαμάς, «Ρόδου μοσκοβόλημα»

Άνθρωποι και ζώα

- Ζεράρ ντε Νερβάλ, «Ιστορία μιας φώκιας»

Β. ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΙΚΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ

- Γιώργος Σεφέρης, «Ίππιος Κολωνός»

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Α. ΤΑΞΙΔΙΩΤΙΚΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

ΤΑΞΙΔΙΑ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ

- Σώτη Τριανταφύλλου, *Πιτσιμπούργκο* (απόσπασμα)

Β΄ Τετράμηνο

ΤΟ ΤΑΞΙΔΙ ΣΤΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Β. ΦΑΝΤΑΣΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΥΜΒΟΛΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

ΤΑΞΙΔΙΑ ΤΗΣ ΦΑΝΤΑΣΙΑΣ

- Νίκος Καββαδίας, «Mal du depart»

ΣΥΜΒΟΛΙΚΑ ΤΑΞΙΔΙΑ

- Κ.Π. Καβάφης, «Ιθάκη»

ΑΝΘΡΩΠΙΝΕΣ ΣΧΕΣΕΙΣ – ΑΝΘΡΩΠΙΝΟΙ ΧΑΡΑΚΤΗΡΕΣ

Α. ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΑ, ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΟΙ ΔΕΣΜΟΙ

Σύγχρονες συνθήκες ζωής και κοινωνικά προβλήματα

- Ειρένα Ιωαννίδου – Αδαμίδου, «Η παραδουλεύτρα»

Κοινωνικός αποκλεισμός – Ανθρώπινη αλληλεγγύη

- Νίκος Νικολαΐδης, «Σα σκυλί»

Ακολουθεί πίνακας με ενδεικτικό ετήσιο προγραμματισμό περιόδων για τη Β΄ Γυμνασίου:

Β΄ ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ (2 περ. / εβδομάδα)	Α΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	74 μέρες = 15 βδομάδες = 30 περίοδοι	Πυρηνικά: 12 περ. Συνεξεταζόμενα: 7 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6 περ. Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.
(3 περ. / εβδομάδα)	Β΄ ΤΕΤΡΑΜΗΝΟ	74 μέρες = 15 βδομάδες = 45 περίοδοι	Πυρηνικά: 20 περ. Συνεξεταζόμενα: 14 περ. Λογοτεχνικό Βιβλίο: 6 περ. Επαναλήψεις / Αξιολόγηση: 5 περ.

*** ΕΠΙΣΗΜΑΝΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΔΑΚΤΙΚΗ**

1. Σε ό,τι αφορά τη μεθόδευση της διδασκαλίας είναι σαφές, από την παρουσίαση των θεμάτων, ότι δίνεται έμφαση: (α) στη **σύγκριση** των κειμένων με γνώμονα το σχήμα «παλαιό / σύγχρονο», ώστε να καταδειχθεί η ιστορικότητα και η διαχρονική εξέλιξη των θεμάτων («τόπων») και τρόπων της λογοτεχνικής δημιουργίας, αλλά και η διαλογική σχέση που αναπτύσσουν τα κείμενα γύρω από τον ίδιο θεματικό άξονα ή «σύνδεσμο». (β) στο **άνοιγμα** της διδασκαλίας σε κείμενα που ανήκουν όχι στενά στην ελληνική παράδοση αλλά στην **ευρύτερη πνευματική παράδοση** της οποίας η ελληνική αποτελεί αναπόσπαστο μέλος (την όμορη: της Μεσογείου και των Βαλκανίων, αλλά και τη συνολικότερη ευρωπαϊκή), καθώς και σε διαθεματικές συναρτήσεις με άλλα γνωστικά αντικείμενα, όπου κρίνεται απαραίτητο, για την εμβάθυνση της διδασκαλίας. (γ) στην **επικαιροποίηση** των θεμάτων: η σκοπιά που επιλέγεται, για την εκκίνηση και την κατάληξη του προβληματισμού, είναι αυτή της σύγχρονης εποχής, ακριβώς γιατί είναι η πιο οικεία και ενδιαφέρει πιο άμεσα τους μαθητές.

2. Τα Πλαίσια Μάθησης καθορίζουν τα πυρηνικά κείμενα τα οποία είναι κοινά για όλα τα σχολεία. Επισημαίνεται ωστόσο πως συνεχίζεται η διδακτική **πρακτική της συνανάγνωσης / συνεξέτασης των κειμένων**, σύμφωνα με την οποία ο/η εκπαιδευτικός επιλέγει ελεύθερα τα συνεξεταζόμενα κείμενα τα οποία αποτελούν το 50% των διδασκόμενων σε κάθε τάξη λογοτεχνικών κειμένων.